

Van de vicevoorzitter

85 jaren Postzegelvereniging in Zutphen

Tijdens het inrichten van het verenigingsarchief (zie elders in deze Nieuwsbrief) kwam er een stuk tevoorschijn waaruit blijkt dat in mei 1938 onze postzegelvereniging is opgericht. De daadwerkelijke datum is tot op heden nog niet ontdekt.

Dat wil dus zeggen dat in mei 2023 de vereniging 85 jaren bestaat. Reden om daar aandacht aan te gaan besteden.

Tijdens de laatste bijeenkomst van het seizoen 2021-2022 op 13 juni jl. in het Warnshuus, is dit idee door het bestuur omarmd en werden op dezelfde avond spijkers met koppen geslagen en een jubileumcommissie in het leven geroepen. Al snel bood een viertal personen zich aan om daarin zitting te nemen te weten Gerben Klein Baltink, Peter Abeln, Henriette Formica en Kees Samuels.

Zodra het bestuur het beschikbare budget heeft vastgesteld kunnen zij aan de slag.

Mochten er onder de leden ideeën zijn om vorm te geven aan de jubileumviering dan verzoeken wij dit kenbaar te maken aan Kees. Elders in deze nieuwsbrief treft u zijn e-mailadres en telefoonnummer aan.

Nadere berichten volgen.

Wim Willemsen

Verenigingsnieuws en bestuursmededelingen

FILATELISTENVERENIGING ZUTPHEN E.O. ACTIVITEITENKALENDER 2022			
DATUM	Tijden	PLAATS	OMSCHRIJVING
5 september	19.30-21.30 uur	Warnsveld	Start nieuwe seizoen
19 september	10.00-12.00 uur	Zutphen	
1 oktober	10.00-15.00 uur	Warnsveld	Beurs
3 oktober	19.30-21.30 uur	Warnsveld	
17 oktober	10.00-12.00 uur	Zutphen	
7 november	19.30-21.30 uur	Warnsveld	
21 november	10.00-12.00 uur	Zutphen	
5 december	19.30-21.30 uur	Warnsveld	
19 december	10.00-12.00 uur	Zutphen	
28 december	09.00-?	Houten	Eindejaarsbeurs

Warnsveld: Warnshuus, Dreiumme 43

Zutphen: Kegelcentrum Hanzehal, in september restaurant Hanzehal

“POSTZEGELEN” IN ZUTPHEN OP MAANDAGMORGEN SEIZOEN 2022-2023

Alle geïnteresseerde filatelisten worden uitgenodigd om een bezoek te brengen aan de bijeenkomsten die gehouden zullen worden op:

2022: 19 september, 17 oktober, 21 november, 19 december

2023: 16 januari, 20 februari, 20 maart, 17 april, 15 mei, 19 juni

Tijd: van 10.00-12.00 uur

Plaats: kegelzaal van de Hanzehal (ingang aan de achterzijde van de hal)

Eigen bijdrage: € 2,-- per morgen (inclusief een kop koffie).

Voor meer informatie : Kees Samuels, tel.: 06-52184597; e-mail: kees.samuels46@upcmail.nl

GRATIS NAAR OUDJAARSBEURS IN HOUTEN 28-12-2022

Voor de leden van onze vereniging en de deelnemers aan de postzegelochtenden in de Hanzehal organiseren we dit jaar een bijzonder bezoek aan de Oudjaarsbeurs te Houten. Op deze grote filatelistische beurs komen we vele handelaren en interessante stands tegen, met een uitgebreid assortiment postzegels, poststukken en aanverwante zaken.

Wij zorgen voor het busvervoer en de entreebewijzen.

Deelname aan dit gezamenlijke bezoek is geheel gratis! Dat is mogelijk door de opbrengsten uit de enthousiaste verkopen met name via het inmiddels bekende “winkeltje van Kees”.

Op woensdag 28 december vertrekken we om 09.00 uur vanaf het Warnshuus. Na een korte stop in Dieren (parkeerplaats bij het station) om de collega's daar op te pikken, reizen we door naar Houten, waarna iedereen vanaf ongeveer 10.30 uur naar hartenlust kan rondkijken, zoeken en verzamelen.

We zouden het leuk vinden om (weliswaar voor eigen rekening) de lunch samen te gebruiken, waarna iedereen weer heerlijk verder kan neuzen.

Om 14.30 uur vertrekken we weer richting Zutphen/Warnsveld, met opnieuw een tussenstop te Dieren.

Aanmelden uiterlijk zondag 20 november bij Kees Samuels (kees.samuels46@upcmail.nl) of Gerben Klein Baltink (gdkb@wxs.nl).

Namens het Oudjaarsbeurscomité,
Kees en Gerben

Archief Filatelistenvereniging Zutphen e.o.

Kees Samuels

Op verzoek van het bestuur ben ik de afgelopen tijd druk doende geweest om het verenigingsarchief in te richten. Allereerst zijn door meerdere bestuursleden diverse stukken ingezameld. Vervolgens zijn deze geselecteerd en gerangschikt op onderwerp.

Op dit moment bestaat het archief uit een zevental ordners met de volgende inhoud:

1. Jaarverslagen secretaris, verslagen leden- en bestuursvergaderingen t/m 1979
2. Jaarverslagen secretaris en verslagen ledenvergaderingen vanaf 1980
3. Verslagen bestuursvergaderingen vanaf 1980
4. Financiën (o.a. jaarrekeningen)
5. Nieuwsbrieven (compleet vanaf april 2011)
6. Ledenlijsten (i.v.m. privacywetgeving in bezit ledenadministrateur)
7. Overige stukken

Het oudste stuk dat is aangetroffen, is het verslag van de ledenvergadering van 25 februari 1944.

Het archief is zeker nog niet compleet. Daarom via deze weg **een oproep aan u allen**: Mocht u nog stukken hebben die handelen over onze vereniging en deze willen afstaan dan zou ik deze graag van u overnemen. Elders is deze nieuwsbrief treft u mijn e-mailadres en telefoonnummer aan.

Bij voorbaat dank voor uw medewerking.

Kopij

Kopij voor het volgende nummer van onze Nieuwsbrief heb ik graag uiterlijk 15 november 2022 in mijn mailbox (miera022@planet.nl) of brievenbus (Prins Bernhardlaan 69, 7204 AL Zutphen). Het volgende nummer van de Nieuwsbrief verschijnt rond 20 november 2022.

Overname van artikelen is toegestaan, mits hierover van tevoren contact is opgenomen met de redactie van de Nieuwsbrief.

Wijziging e-mailadressen doorgeven.

Wilt U, als U een ander e-mailadres krijgt, dit ook aan de redactie doorgeven. Als U dat niet doet krijg ik alleen een melding dat Uw (oude) e-mailadres niet meer bekend is. Als U de Nieuwsbrief toch wilt (blijven) ontvangen, moet U ervoor zorgen dat ik Uw actuele e-mailadres heb. Mijn adres: miera022@planet.nl

Postzegels in de strijd tegen lepra (deel 5)

Op 9 juni jl. ben ik samen met mijn vriend Rens Jongerling wederom naar het Duitse Kranenburg vlakbij Nijmegen gereden om voor de 5^e keer een grote hoeveelheid postzegels bij Sjan van der Sanden af te leveren. Zoals op nevenstaande foto te zien is: 2 verhuisdozen, 7 schoendozen en nog 2 andere dozen bomvol met postzegels.

Een heel groot deel is geschonken door de familie Woertman uit Brummen. De rest is afkomstig van leden van onze vereniging en derden. Sjan heeft mij verzocht de gulle gevers namens haar heel hartelijk te bedanken. Bij deze.

Mocht u nog zegels hebben die u niet meer gebruikt en deze ter beschikking willen stellen neem dan a.u.b. met mij contact op. Ik zal de zegels graag in ontvangst nemen en aan Sjan doen toekomen.

Zoals jullie inmiddels zult weten, gebruikt Sjan overvloedige postzegels om er ansichtkaarten van te maken die ze vervolgens verkoopt voor het goede doel, te weten “de bestrijding van lepra”.

Hiernaast een afbeelding van zo’n ansichtkaart. Ondergetekende heeft een aantal verschillende kaarten uit Kranenburg meegenomen om deze aan onder meer leden van onze vereniging te verkopen. Ondanks het feit dat er veel tijd en geduld nodig is voor het maken van de kaarten, bedragen de kosten slechts € 3 per stuk.

Mocht u belangstelling hebben en het goede doel willen steunen, laat het weten dan zal er zorg voor worden dragen dat u de kaart(en) in uw bezit krijgt.

Vriendelijk groetend,

Kees Samuels
Het Zwanevlot 179
7206 CK Zutphen
mobiel 06 52 18 45 97
e-mail: kees.samuels46@upcmail.nl

Het wapenschild van Costa Rica

Jaap Mieras

Nadat Columbus in 1502 tijdens zijn vierde reis voet aan land had gezet in wat nu Midden-Amerika heet, werd het gebied, samen met het grootste deel van Mexico een Spaanse kolonie onder de naam Nueva España (“Nieuw-Spanje”). In het begin van de 19de eeuw kwamen nacomelingen van de Spaanse overheersers, geïnspireerd door zowel de Amerikaanse als Franse revolutie, in opstand tegen het Spaanse moederland; dat leidde in 1821 tot het onafhankelijke Mexicaanse Rijk. Slechts twee jaar later besluiten de landen ten zuiden van Mexico dat ze geen onderdeel van dat rijk willen zijn.

1

2

3

4

In maart 1824 gaan Costa Rica, El Salvador, Guatemala, Honduras en Nicaragua samen verder onder de naam “Federale Republiek van Midden-Amerika (ook: “Verenigde Provincies van Midden-Amerika”, 1). Het wapenschild van deze nieuwe staat wordt een driehoek, waarbinnen vijf symbolische vulkanen – de vijf deelstaten – uit zee oprijzen. Boven de vulkanen zijn een frygische muts en een regenboog afgebeeld. Dit wapenschild is in de loop van de tijd door drie van de vijf deelnemende landen op postzegels afgebeeld (2, 3, 4) – El Salvador en vooral Nicaragua deden dat zelfs op een groot aantal zegels.

5

6

In november 1824 vinden in dat wapenschild kleine wijzigingen plaats (5). Op 2 november 1824 kiest Costa Rica daarnaast ook een “eigen” wapenschild als afzonderlijke staat binnen de federatie, een blote rechterarm en –borst van een man, omlijst door vijf symbolische vulkanen; de tekst is: “Estado libre de Costa Rica” (6).

De federatie is geen lang leven beschoren: al spoedig vinden opstanden plaats, die van 1838 tot 1840 culminerend in een complete burgeroorlog, waarbij het ene na het andere lid van de federatie zich afscheidt. Hoewel Costa Rica zich al in 1838 onafhankelijk verklaart, komt het land pas in 1848 tot rust met het uitroepen van de (eerste) Republiek Costa Rica met grondwet onder president José Maria Castro Madriz (1818-1892). (7)

7

8

In 1848 wordt een nieuw wapenschild (8) ontworpen, naar beweerd wordt door de echtgenote van de president. Hierin worden symbolisch drie in de 19de eeuw actieve vulkanen afgebeeld: Irazú, Poás en Turrialba. Voor en achter die vulkanenrij ligt een oceaan, waarin een zeilschip vaart. Aan de linkerkant komt de zon op. Aan weerskanten wordt het schild begrensd door de nationale vlag; aan de onderkant bevinden zich een hoorn des overvloeds met geld en een kanon, boven de vulkanen vijf sterren (die de 5 provincies voorstellen).

9

10

11

12

13

14

Dat wapenschild van 1848 vormde de basis voor de eerste vier postzegels van het land, maar er werd slechts een gedeelte van dat wapenschild afgebeeld: de vulkaan Turrialba is van de zegel “verdwenen”. (9)

Een tweede serie zegels, die in de vroege jaren '80 van de 19de eeuw werd uitgegeven, toont de eerste serie met opdruk van de nieuwe waarde (10). Vlak voordat Costa Rica op 1 januari 1883 lid werd van de Wereldpostunie (U.P.U.), werd een deel van die zegels nog gauw overgedrukt met de nieuwe waarde en de letters “U.P.U.” (11), al werden de meeste zegels niet meer gebruikt – een compleet nieuwe, aan toenmalige U.P.U.-eisen aangepaste, reeks postzegels met de afbeelding van de toenmalige president Fernandez (12) verving ze.

De ruim 3 miljoen resterende zegels van beide eerste emissies, dus met en zonder opdruk, werden op 23 mei 1883 verkocht aan een New Yorkse handelaar, ene James J. Ross. Hij vond echter maar 14 000 zegels met opdruk en wist, mede daardoor, van de minister van Financiën van Costa Rica toestemming te krijgen een deel te voorzien van een (volkomen ongeldige!) rode opdruk “OFICIAL” (13). Verder maakte hij een (groot) aantal andere “fantasie”-opdrukken. Afb. 14 is een voorbeeld van een van zijn vervalsingen – hier herkenbaar aan het kleine cijfer; vergelijk bijvoorbeeld met de “1” van afb. 10.

15

16

17

18

Het wapenschild van 1848 werd in 1892 gebruikt op een serie frankeerzegels (15); een deel daarvan werd in hetzelfde jaar voorzien van de opdruk “OFICIAL” en als dienstzegel in gebruik genomen (16).

In november 1906 vond een wijziging van het wapenschild plaats: de hoorn des overvloeds, het kanon en de vlaggen verdwenen (17). Maar nog in 1926 wordt op de eerste luchtpostzegel van Costa Rica het “oude” wapenschild uit 1848 gebruikt (18).

19

20

21

In datzelfde jaar verscheen wel een serie van 10 dienstzegels met het “nieuwe” wapen (19). Enkele jaren later werd één van deze zegels in 4 verschillende waarden overgedrukt en als luchtpostzegel gebruikt (20). De reeks dienstzegels werd in 1937 met 13 zegels uitgebreid, deels in nieuwe waarden, deels in gewijzigde kleuren (21). Op 4 van deze zegels na zijn ze alle voorzien van een stervormige perforatie; zonder perforatie waren ze niet geldig!

22

23

Ter ondersteuning van de actie van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) om malaria uit te roeien, verscheen een serie postzegels waarop ook het wapenschild van 1906 is afgebeeld (22).

Een aantal malen werd in Costa Rica een zgn. retourzegel uitgegeven. Dat is een zegel die door postautoriteiten gebruikt werd om beschadigde, gecensureerde, of om andere reden geopende post aan de achterzijde te verzegelen – zoals (vooral in de klassieke periode) met lakzegels gebeurde. Hoewel de Yvert-catalogus deze zegels opneemt, is het natuurlijk geen postzegel¹! Afbeelding 23 is een Costaricaanse retourzegel uit 1934. Opvallend is dat er geen 5 maar 6 sterren zijn afgebeeld. Drukfout??

24

25

26

In 1964 werd het wapenschild opnieuw gewijzigd: er werden 2 sterren (provincies) toegevoegd aan de originele 5 (24) – in 1906 hadden de tegenwoordige provincies Limon en Puntarenas de status van provincie nog niet bereikt!

Het duurde overigens 20 jaar eer dat nieuwe wapenschild opnieuw op postzegels te zien was (25). In 1990 verschijnt het wapen in “full colour” (26); deze zegel werd in 2001 overgedrukt met drie nieuwe waarden opnieuw uitgegeven.

In mei 1998 verandert het wapenschild nog een keer: de vulkanen gaan nu roken (27, 28), al is die witte rook maar met moeite op postzegels te herkennen. Ik vond dit wapenschild zelfs op een afstempeling van een kaart die ik in 2018 van een postcruiser uit Costa Rica ontving (29)!

27

28

29

Samenvattend: niet alleen voor verzamelaars van vulkanisme op postzegels (zoals ik), maar ook voor verzamelaars van wapenschilden (“heraldiek”), zoals onze vicevoorzitter, is een land als Costa Rica met zo’n 90 (!) zegels met wapenschilden het waard aandacht te krijgen – en dat geldt voor meer Midden-Amerikaanse landen!!

De afbeeldingen 20, 27 en 28 heb ik “geleend” van colnect.com, de rest komt uit mijn eigen verzameling.

¹ Zie ook “Filatelie” mei 2022, blz. 306

Oorlog in Oekraïne

Jaap Mieras

In onze Nieuwsbrief 12-1 van 20 februari j.l. schreef ik een artikeltje over een – toen nog dreigende – inval van Rusland in Oekraïne. Enkele dagen daarna was de inval een feit en sindsdien is die oorlog bijna dagelijks voorpaginanieuws. Op 25 februari werden de 13 Oekraïense militairen op Slangen-eiland, een eilandje in het westen van de Zwarte Zee, door het Russisch oorlogsschip Moskva gevraagd zich over te geven. Hun weigering werd kracht bijgezet door een middelvinger! Op 12 april werd dat door Oekraïne herdacht door twee postzegels uit te geven, een met waarde W en een met waarde F².

Omdat er internationaal bijzonder veel vraag naar deze zegel is, werd de afbeelding door “handige” handelaren ook gebruikt voor persoonlijke postzegels³. Tot mijn stomme verbazing ontving ik een paar weken geleden een postcrossingkaart uit Lviv, in het westen van Oekraïne, waarop zo’n persoonlijke postzegel was gebruikt – helaas niet afgestempeld – met frankeerwaarde V.

Op 14 april zonk de Moskva, het vlaggenschip van de Russische Zeevloot – volgens Rusland door een explosie aan boord, volgens Oekraïne door een raketaanval. Daarna schijnen er zelfs zegels verschenen te zijn – ik neem aan ook persoonlijke – waarop de Moskva op de achtergrond is verdwenen. Ook dat mag je onder de kop “oorlogspropaganda” rekenen.

² Zie “Filatelie”, mei 2022, voorpagina en blz. 256-257

³ “Filatelie”, augustus 2022, blz. 447